

Dodots uz 7.klasi!

Materiāls 6.klases vecākiem par gaidāmajām pārmaiņām.

Sagatavoja: L.Kuskova,
saskaņots ar Saldus pamatskolas direktores vietnieci mācību jomā Gitu Leju
2020

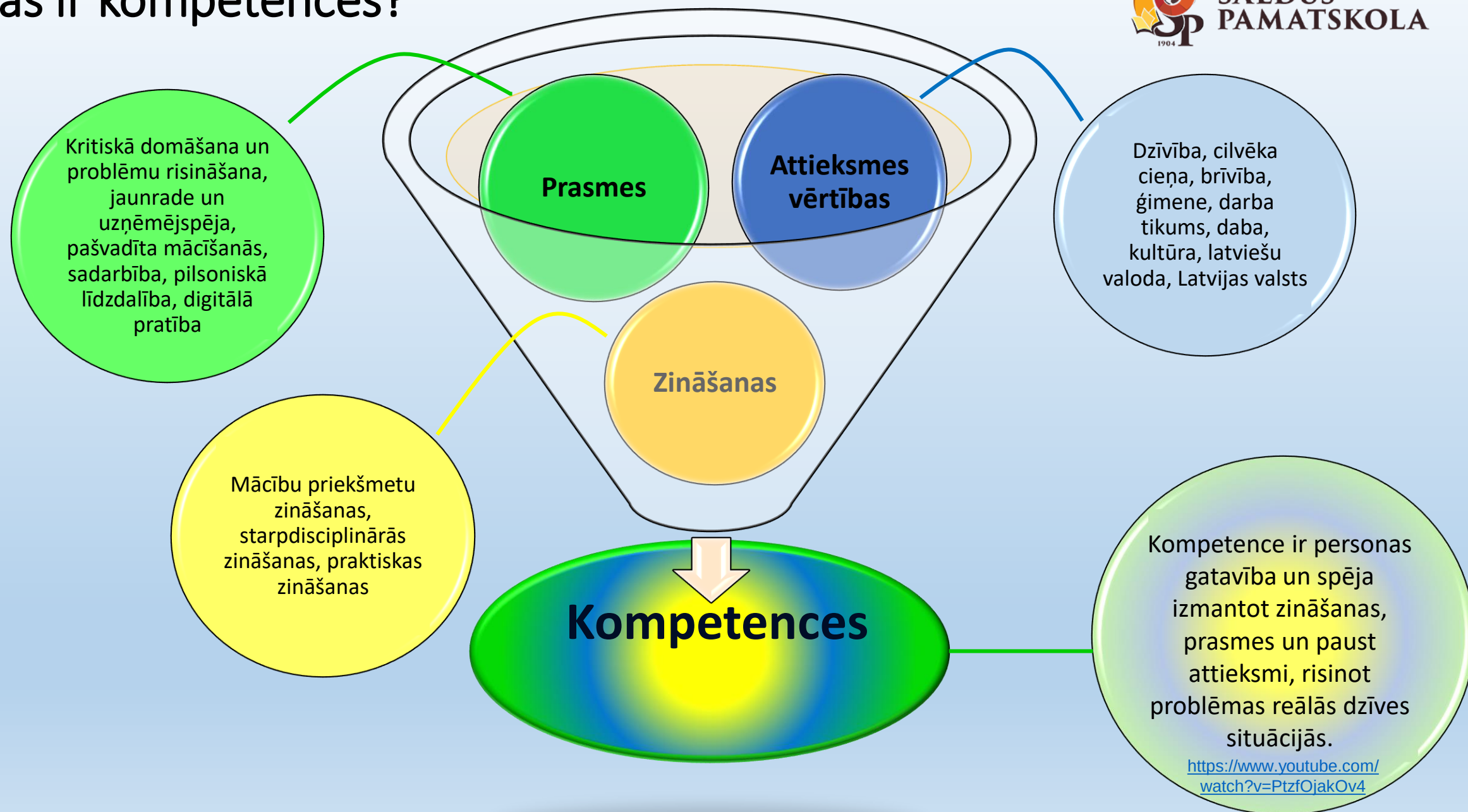
Kas un kā mainīsies izglītības procesā

- 2020.gada 1. septembrī visās Latvijas skolās pakāpeniski tiks ieviests jaunais izglītības saturs;
- pēc jaunā mācību satura mācīties sāk 1., 4., **7.klašu skolēni**;
- līdztekus tradicionālajām zināšanām un prasmēm mācību jomās vēl mērķtiecīgāk un sistemātiskāk, nekā iepriekš skolēni apgūs arī domāšanas, sadarbības, jaunrades un citas vispārīgās prasmes, kā arī vērtībās balstītus ieradumus;
- mācību procesa centrā būs skolēns, kurš mācīsies domāt, sadarboties, pats meklēs atbildes un iegūs prasmes lietot iegūtās zināšanas;
- mācību priekšmeti tiek apvienoti pa jomām.

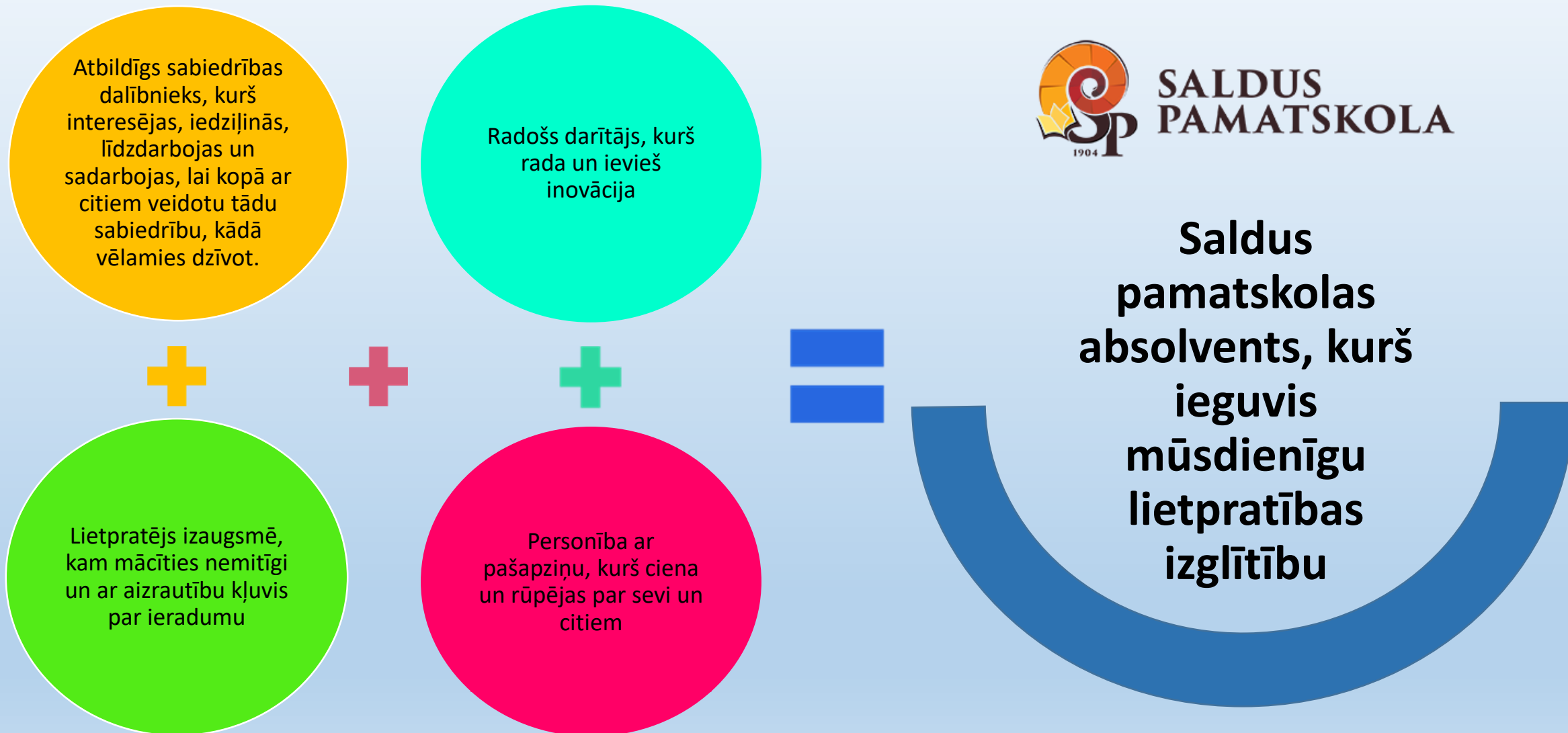
Mācību jomas

- valodu (latviešu valoda, svešvalodas, mazākumtautību dzimtā valoda);
- sociālā un pilsoniskā (sociālās zinības, sociālās zinības un vēsture, Latvijas un pasaules vēsture);
- kultūras izpratne un pašizpausme mākslā (vizuālā māksla, mūzika, literatūra, teātra māksla);
- dabaszinātņu (dabaszinības, fizika, ķīmija, bioloģija, ģeogrāfija);
- matemātikas (matemātika);
- tehnoloģiju (inženierzinības, dizains un tehnoloģijas, datorika);
- veselības un fiziskās aktivitātes (sports un veselība).

Kas ir kompetences?

Kādu gribam redzēt katru skolēnu?

Plānotās mācību stundas 7.klasē

Mācību priekšmeti	stundu skaits nedēļā
VALODU JOMA	
Latviešu valoda	3
Svešvaloda 1 (angļu valoda)	2
Svešvaloda 2 (krievu valoda)	2
SOCIĀLĀ UN PISONISKĀ MĀCĪBU JOMA	
Sociālās zinības	1
Latvijas un pasaules vēsture	2
KULTŪRAS IZPRATNES UN PAŠIZPAUSMES MĀKSLAS MĀCĪBU JOMA	
Vizuālā māksla	1
Mūzika	1
Literatūra	2
Teātra māksla	1

Mācību priekšmeti	stundu skaits nedēļā
DABASZINĀTŅU JOMA	
Bioloģija	2
Ģeogrāfija	2
MATEMĀTIKAS MĀCĪBU JOMA	
Matemātika	5
TEHNOLOĢIJU MĀCĪBU JOMA	
Dizains un tehnoloģijas	2
Datorika	2
Inženierzinības	1
VESELĪBAS UN FIZISKĀS AKTIVITĀTES MĀCĪBU JOMA	
Sports un veselība	3
KOPĀ	32

Ko skolēniem plānots apgūt jaunajos mācību priekšmetos?

Latvijas un pasaules vēsture ir vienots mācību priekšmets

- spēš izprast Latvijas un pasaules vēstures kopējo procesu un tā cēloņsakarības, veidosies izpratne, ka Latvijas vēsture ir kopējās Eiropas un pasaules vēstures unikāla daļa;
- vēstures izzināšanas process norisināsies no tuvākās apkārtnes, vides un ģimenes uz novada, valsts, Eiropas un pasaules līmeni;
- veidos savus uzskatus un apziņu par piederību vietai, dzimtai, tautai un valstij.

Dizains un tehnoloģijas (visi skolēni apgūst visu mācību satura piedāvājumu un tas netiek dalīts pa dzimumiem)

- palīdz veidot izpratni par to, kā top cilvēkiem noderīgi dizaina risinājumi;
- izmanto dažādas ideju radīšanas stratēģijas, apsverot, vai šāds izstrādājums ir nepieciešams, vai tas būs ilgtspējīgs;
- izpēta nepieciešamību pēc konkrēta izstrādājuma, apzinot savas un citu vajadzības;
- apzinās savas spējas (ko viņš prot) un pieejamos resursus (materiāli, tehnoloģijas, instrumenti, laiks), ko patērēs konkrētu darbību veikšanai.

Datorika

- attīstīs iemaņas darbā ar programmāmajām ierīcēm, apgūst ikdienas produktivitātei un mācībām nepieciešamās lietotnes un veidos izpratni par procesu, kādā top cilvēkiem noderīgi digitāli risinājumi;
- veidos izpratni par tehnoloģiju ietekmi uz cilvēka veselību, attīstīs ieradumu digitālās tehnoloģijas izmantot atbildīgi un droši;
- veidos izpratni par programmēšanu, attīstīs algoritmisko domāšanu un programmēšanas prasmes.

Ko skolēniem plānots apgūt jaunajos mācību priekšmetos?

Inženierzinības

- veido izpratni par to, kā top cilvēkiem noderīgi inženiertehniski risinājumi, rada inženiertehnisko problēmu risināšanas pieredzi, attīstot prasmi radīt konstrukcijas;
- izmanto prasmes un atziņas, kuras ieguvīs dažādās mācību jomās un priekšmetos, lai zinātniskās un tehniskās zināšanas piemērotu dažādu inženiertehnisku problēmu risināšanai;
- pastiprināti apgūst praktiskās prasmes, kuras iespējams izmantot dažādu mācību mērķu sasniegšanā un inženiertehnisku problēmsituāciju risināšanā.

Sports un veselība

- apgūs fizisko aktivitāšu saistību ar veselību (veselīga dzīvesveida pamatu apguve un ieradumu veidošana) un drošību (izzina, analizē riskus dažādās situācijās, pieņem lēmumus drošai rīcībai un uzņemas atbildību);
- veidosies izpratne par vecumposma attīstībai atbilstošām fiziskām spējām un par veselību nostiprinošu fizisko sagatavošanu;
- uzsvars no fiziski izmērāmiem normatīviem un sacensību tiks pārnests uz sportu kā aktīva un veselīga dzīvesveida ieradumu veicināšanu. Stundās vērība pievērsta arī drošības jautājumiem.

Teātra māksla

- nepastarpināti iegūs informāciju un iespēju veidot savu kultūras izpratni, darbojoties praktiski kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā;
- apgūs mākslas veida specifiskās prasmes un attīstīs atbilstošus ieradumus, tādējādi veidos un attīstīs ķermeņa plastikas un mutvārdu runas tehniku, orientēšanos fiziskajā un skaidrskajā telpā, sadarbību ar auditoriju un partnerību komunikācijā, kas ir nepieciešama, lai pārlicinoši demonstrētu savu sniegumu citos mācību priekšmetos, veidotu un attīstītu ikdienas saskarsmi dažādās situācijās.

Kāpēc vajadzīgs jaunais mācību saturs?

- lai bērni spētu veiksmīgi dzīvot mūsdienu mainīgajā vidē, ir nepieciešamas gan mūsdienām atbilstošas zināšanas, gan prasmes tās lietot jeb kompetences, gan arī spēja arvien apgūt ko jaunu jeb turpināt mācīties;
- svarīgākais skolas uzdevums ir ne tikai dot bērnam zināšanas, bet arī izpratni un iemaņas šīs zināšanas lietot reālās situācijās;
- tikpat svarīgas kā zināšanas un prasmes ir vērtības un vērtībās balstīti ieradumi;
- laiki mainās, un skola vairs nevar būt tikai konstantu zināšanu avots.

Mūsu skolēni – nākošie darba tirgus dalībnieki

- jaunajā mācību saturā arvien lielāka uzmanība tiks pievērsta tam, kā bērns spēj pašvadīti mācīties, veicinot viņā piederības izjūtu un prieku par saviem sasniegumiem, vēlmi un motivāciju sasniegt vairāk;
- prasmes, ko bērni apgūs līdz ar jauno mācību saturu, sasaucas ar tām īpašībām, ko darba devēji augstu vērtē savos darbiniekos:
 - kritiskā domāšana un problēmu risināšana;
 - jaunrade un uzņēmējspēja;
 - pašvadīta mācīšanās;
 - sadarbība;
 - pilsoniskā līdzdalība;
 - digitālās prasmes.

Kā prasmes tiks mācītas?

Galvenā mācību procesa atšķirība – uzsvars tiek likts, nevis uz uzdevuma izpildīšanu, bet uz izpratni par to, kāpēc kaut kas ir jāmācās, kā arī uz pašu mācību procesu, kurā bērni var pagūt dažādas prasmes – ierosināt, domāt, plānot darbus, sadarboties un izvērtēt savu veikumu.

Piemēram:

- matemātikā, mācoties izprast ātruma jēdzienu, to var apvienot ar sporta stundu. Bērni strādā mazās grupās, lai izmērītu laiku, kurā kāds no grupas soļojot, lienot vai skrienot veic 10, 20, 50 metrus garus ceļus. Dažādi veiktais attālums un laiks, tiek pierakstīti, lai vēlāk klasē darbotos ar iegūtajiem skaitļiem, aprēķinātu ātrumu un veidotu iegūto rādītāju raksturojošas diagrammas;
- matemātikas stundas nobeigumā skolēni izvērtē, vai saprot, kas ir ātrums un kā to var aprēķināt;
- sporta stundas nobeigumā pārrunā sadarbības procesu – kā bērni grupā vienojās par pienākumu sadali, kas sagādāja gandarījumu, vai kādai grupai radās grūtības un kā tās pārvarēja (pašvērtēšana);
- skolotāja uzdevumus ir dot noteiktus kritērijus uzdevuma veikšanai, atbalstīt bērnus un mudināt pašus nonākt pie risinājuma. Gandarījums, prieks un lepnums, kas rodas, pašiem tiekot galā ar uzdevumu, ir pamats tam, ka mācības bērnus interesēs.

Priekšmetu sapludināšana (starpdisciplināritāte) nav pašmērķis, taču, ja stundu tematika pieļauj loģisku vairāku tematu apguvi, tas ir vērtējams pozitīvi;

Līdz ar jauno izglītības saturu mainās vērtēšanas prioritātes – papildus vērtējumam ar atzīmi biežāk vērtēšana tiks iekļauta mācību procesa ikdienā, lai iegūtu atgriezenisko saiti par mācību procesu (formatīvā vērtēšana).

Piemērs

Lai radītu interesi par tēmu, to var saistīt ar konkrētu profesiju.

Sasniedzamais rezultāts: prot sistematizēt un strukturēt informāciju, izmantojot atbilstošus grafiskos organizatorus, mācās veikt pilno pārlasi.

Uzdevumi:

1. Divi ugunsdzēsēji piefiksēja savu ekipējuma uzvilkšanas laiku. Aprēķini, cik ilgs laiks paies līdz pirmais ugunsdzēsējs būs gatavs, cik ilgs laiks paies līdz otrais ugunsdzēsējs būs gatavs un pēc cik ilga laika viņi abi kopā būs gatavi doties izsaukumā?

2. Izveido diagrammu, lai uzkatāmi parādītu ugunsdzēsēju ekipējuma uzvilkšanas laiku.

Ko tu vari secināt?

Uzdevumi:

3. Darbs grupā: jūs vadat ugunsdzēsēju depo un jums jāpieņem darbā jauns ugunsdzēsējs, pēc kādiem kritērijiem jūs izvēlētos kandidātu? Izplānojiet un praktiski veiciet improvizētu ugunsdzēsēju ģērbšanās eksperimentu, pārbaudot piecus kandidātus. Apkopojiet datus (tabulās, grafikos), veiciet secinājumus (kāpēc vajag veikt pilno pārlasi?).

4. Izvērtē savu stundas darbu: kas bija svarīgākais, ko apguvi, saprati, uzzināji. Vai sniedzamais rezultāts ir sasniegts? Ko vēl nepieciešams apgūt? Kas nākošajā stundā būtu jādara savādāk?

Arī pierastais stundu formāts nav atcelts! Tikai akcents ir uz to, ka skolēns meklē atbildes, domā, spriež un veic secinājumus. Skolotājs konsultē, sniedz ieteikumus, vada procesu, diskusijas un uzdevumu risināšanu, palīdz veikt formatīvo vērtēšanu.

Sasniedzamais rezultāts: vienkāršo izteiksmes, izmantojot polinomu reizināšanu; izmanto darbības ar monomiem un polinomiem, atrisinot lineārus vienādojumus un nevienādības.

Sašķiro dotās izteiksmes

Savieto tās tabulā atbilstošajās kolonās:

Vienādojumi	Polinomi	Nevienādības

$2m^2n - 3mn^2 + 2mn + 1$	$2x - 5 = 3x + 1$	$4x^3 + 5x^2 - 3x - 2$
$5x - (x + 3) = x - 3 + 3x$	$x + 5 > 3x$	$x - 6 > 4x$
$a - ab^2 + 7a^2b - b$	$2(3x - 2) \leq 4x + 4$	$5(x - 2) = 9$

Kas ir kopīgs un kas atšķirīgs dotajām izteiksmēm?

Kā katra no izteiksmēm tiek risināta?

- Darbs pāros;
- Katrs izvēlas vienu piemēru no tabulas un veido tā atrisinājumu pa soļiem ar skaidrojumu, kas pēc kārtas ir jādara, prezentē to pie tāfeles;
- Tiek pārrunāts katrs piemērs un veidotas atgātnes kladē.

Uzdevumi:

1. Lai pārliccinātos vai tavas atgātnes strādā, atrisini uzdevumus no mācību grāmatas: 77.uzd 286.lpp un 86.uzd 287.lpp (laiks 20 min)

Kopīgi pārrunā atbildes, katrs pats meklē savas kļūdas, skaidro – kāpēc šādas kļūdas pieļāvis?

Uzdevumi:

2. Uzraksti vienu piemēru un iedod to klases biedram izrēķināt, kad darbs pabeigts, izlabo un pieraksti komentārus: ko tavs klases biedrs māc un kas vēl būtu jātrenē!

3. Izvērtē savu stundas darbu: kas bija svarīgākais, ko apguvi, saprati, uzzināji. Vai sniedzamais rezultāts ir sasniegts? Ko vēl nepieciešams apgūt? Kāds būtu nākošās stundas sniedzamais rezultāts?

Saldus pamatskolas pieredze

Kā notiek mācīšanās pēc jaunā satura?

- skolotāji aprobē jaunus materiālus un sniedz atgriezenisko saiti par rezultātiem.; arvien biežāk informācija mācību procesam tiek iegūta no vairākiem informācijas avotiem, ne tikai no mācību grāmatas;
- skolēni tiek mudināti nebaidīties no kļūdām un sākt visu no sākuma. Palielinās skolēnu atbildība par ieguldīto darbu un rezultātiem;
- katras stundas sākumā skolēni saņem vai kopīgi ar skolotāju izvirza stundas sasniedzamos rezultātus, lai zinātu, kas stundā tiks apgūts;
- kopumā skolēniem palielinās ietekme uz mācību procesa organizāciju un virzību.
- mācību satura apguvei tiek izmantots darbs grupās, tas veicina prasmi dalīt pienākumus, uzklaut citu viedokli, u.c.;
- vielas apguvei tiek izmantoti praktiskie darbi, kuri ir jāveic arī ārpus skolas telpām;
- pilnveidojam pašvadītas mācīšanās prasmes, kas ne visiem skolēniem šobrīd ir attīstītas pietiekamā līmenī, tāpēc nepieciešams skolēniem palīdzēt tās attīstīt.

Ceļavārdi vecākiem

Mieru tikai mieru...klūdas ir daļa no mācīšanās

- bieži bērni baidās kļūdīties, un nereti pieaugušie veicina šīs bērnu bailes. Taču nevajadzētu krist panikā par bērna kļūdām, jo no kļūdām var ļoti efektīvi mācīties – un skola tieši ir vieta, kur mācīties;
- piemēram, ja ir uzdevums uzrakstīt tekstu, un bērns šo tekstu uzraksta ar kļūdām, tā vietā, lai norādītu uz kļūdu, mudināt bērnu skatīties vērīgāk un pārbaudīt pašam sevi, sakot: “Labi, bet paskaties, vai šajā vārdā viss ir kārtībā?” Tas dod bērnam iespēju pašam atrast un izlabot kļūdu savā darbā. Nākamreiz viņš jau zinās, kam jāpievērš uzmanība.

Šāda pieeja nenoniecina bērna paveikto, ļauj gan efektīvi mācīties, gan justies gandarītam, ka pats spējis izlabot kļūdu. Tas iedrošina bērnu, dod apziņu, ka viņš var sasniegt labu rezultātu.

Trenēt gribas muskuli – iekšējo motivāciju!

Lai arī jaunais izglītības saturs paredz katra skolēna stipro un vājo pušu apzināšanos – **visi bērni joprojām mācīsies un apgūs pamatzināšanas un prasmes visās jomās.**

- Ja bērnam nepadodas, kāds no mācību priekšmetiem, pieaugušais var ieinteresēt viņu, paskaidrojot, ko ar šīs mācības mācīšanos konkrētais bērns var iegūt, kur reāli dzīvē to ieraudzīt un lietot;
- tas nenozīmē, ka bērnam būs mērķis sasniegt augstāko rezultātu, bet gan pacensties un gūt savām spējām atbilstošu rezultātu;
- svarīgi, vērtēt tieši apgūtās prasmes, nevis spējas un tikai atzīmes. Turklāt grūtību pārvarēšana māca trenēt gribas muskuli, un to mācīties var jebkurā situācijā.

Spēja pacensties un pārvarēt grūtības būs noderīgi bērnam neatkarīgi no tā, kādu profesiju viņš vēlāk izvēlēsies.

Trauksmi izjūt arī bērni

- Daudzi bērni ikdienā sastopas ar spēcīgu trauksmes izjūtu, kas traucē viņa spējai mācīties;
- jaunais mācību saturs paredz pievērst pastiprinātu uzmanību tam, lai bērni iemācītos atpazīt un pārvaldīt savas emocijas (bailes, kaunu, vainas izjūtu, dusmas, prieku), iepazīt ķermeņa signālus, kas pārņem spilgtu emociju brīdī, un zināt, kā rīkoties un reaģēt sociāli pieņemamā veidā;
- pieaugušie iepazīstina bērnus ar stratēģijām, kuras izmantot trauksmes gadījumā. Tās var palīdzēt bērniem vadīt un kontrolēt savas emocijas jau no agrīna vecuma līdz skolas beigšanas eksāmeniem.

Lai pilnveidotais mācību saturs sasniegtu savu mērķi – palīdzētu skolēniem kļūt par zinošiem un domājošiem darītājiem – skolai kopā ar vecākiem jāklūst par komandu, kas ar savu vīziju un izglītības mērķiem, veidotu vienotu izpratni par sasniedzamajiem rezultātiem un nodrošinātu katram skolēnam atbilstošāko atbalsta veidu.

Kā vecāki var atbalstīt bērnu mācībās? Skola2030 ekspertu ieteikumi:

- pirmkārt, mācīties var jebkurā ikdienas dzīves situācijā, ne tikai skolā. Lemiet kopā, ko gatavot vakariņās, kurp doties brīvdienās, sarunājieties par filmu varoņiem, un ļaujiet bērnam kļūdīties – piemēram, pašiem uzbūvēt putnu būri vai uzšūt svārkus, pat ja gala rezultāts ir neveiksmīgs;
- otrkārt, palīdziet bērnam kļūt patstāvīgākam, neatkarīgākam – māciet pašam plānot laiku, rast laiku skolai, hobijiem un draugiem. Palīdziet saprast, kā pārvarēt grūtības, neizdošanos;
- treškārt, veidojiet konstruktīvas attiecības ar skolu un skolotājiem. Tieši kopā rodams labākais veids skolēna atbalstam. Interesējieties un jautāji, par ko bērns mācās un ko ir iemācījies.

Interesi par mācībām un skolu lielā mērā var veicināt tieši vecāki. Nozīmīgi, lai vecāki būtu ieinteresēti ne tikai bērna akadēmiskajos sasniegumos, zināšanu un prasmju apguvē, bet arī viņa iekšējā pasaulē – domās, jūtās un interešu attīstīšanā.

Vecāki, esiet klātesoši bērna dzīvē un atvērti, strādājot komandā ar skolu.

- Plašāka informācija: <https://www.skola2030.lv/vecakiem-un-skoleniem/pamatizglitiba>